

Zienswijze van Stichting Westelijk Tuinbouwgebied Haarlem (SWTH) op het Ecologisch Beleidsplan 2013-2030

Haarlem, 19 maart

2013

Aan het college van B&W
Gemeente Haarlem

Onze Stichting Westelijk Tuinbouwgebied Haarlem is blij dat de gemeente Haarlem het initiatief heeft genomen om ecologisch beleid in de gemeente verder te versterken door het opstellen en uitvoeren van dit beleidsplan.

Wel vinden wij dat de natuurwaarden van het Westelijk tuinbouwgebied (WTG) in uw concept beleidsplan zijn onderbelicht en hebben daarom een aantal opmerkingen en suggesties die wij in deze zienswijze op het plan hebben verwoord.

Ecologische waarde Westelijk Tuinbouwgebied (WTG)

In uw plan benoemt u delen van het WTG die nu al een unieke ecologische waarde hebben, de (ecologische hotspots) en delen die door juiste inrichting en beheer tot hotspot ontwikkelen kunnen worden (ecologische potenties). Als ecologische hotspot is aangemerkt: H.16-Duinvlief. Als ecologische potenties zijn aangemerkt: P.6- Brouwersvaartgebied-noord en P.7- Westelijk tuinbouwgebied ten zuiden van de Marcellisvaart.

Daarnaast benoemt u de noordoever van de Brouwersvaart als een bestaande natuurvriendelijke oever en heeft u langs de Lorentzkade (juist oostelijk van het WTG) een natuurvriendelijke oever gepland

Onze zienswijze hierop is als volgt:

1. Wij stellen u voor het gehele Westelijk Tuinbouwgebied op te nemen als potentiële locatie voor ecologische ontwikkeling.

In uw beleidsplan is circa 50% van het WTG opgenomen. De door u genoemde terreingedeelten (H.16, P.6 en P.7) hebben samen een oppervlak van circa 40 hectare. Het WTG heeft een totale oppervlakte van circa 80 hectare. Dit hele gebied is in hoofdzaak agrarisch en groengebied. Wij zijn van mening dat dit gebied als geheel van belang is in de ecologische structuur van de westelijke rand van Haarlem en stellen u daarom voor het gehele WTG als locatie met ecologische potentie op te nemen in uw beleidsplan. Anders worden er, om de samenstellers van het rapport aan te halen, nauwelijks groene structuren op elkaar aangesloten.

Daarbij wijzen wij u ook op het eerder door de Raad vastgestelde Landschapbeheerplan m.b.t. het Middengebied van het Westelijk tuinbouwgebied. Het gaat hier om vastgesteld beleid, dat wanneer de agrarische ontwikkelingen hier niet tot wasdom komen, dan wel in de toekomst geen levensvatbaarheid meer zouden blijken te hebben, ook voor dit gedeelte van het WTG, natuurontwikkeling is voorzien.

Toelichting op de ecologische functies en natuurwaarde van het WTG:

- a. Bufferzone: het WTG vormt een belangrijke bufferzone tussen het duingebied (Natura 2000-gebied) en de stad. Het voorkomt negatieve invloeden op het Natura 2000-gebied.
- b. Foerageergebied: het WTG is een belangrijk foerageergebied voor met name vogels en andere dieren uit het aangrenzende Nationaal Park Zuid-Kennemerland, waar Duinvliet deel van uit maakt.
- c. Water: het WTG heeft een groot aantal grote en kleine waterlopen.
 - Deze zijn van essentieel belang voor de opvang en afvoer van kwelwater uit de duinen. Een belangrijke functie die nog belangrijker zal worden door de stijging van het grondwaterpeil in de binnenduinzones door verminderde waterwinning in de duinen. Het is vastgesteld beleid om het WTG als water-opvanggebied in te richten, juist om wateroverlast in de stad te beperken. Deelgebied Zuid alleen is daarvoor ons inziens veel te klein.
 - Ook hebben de watergangen een rijke flora en fauna zoals in eerdere inventarisaties is vastgesteld.

2. Wij stellen u voor het weiland ten oosten van het Koepad/Ramplaanspad op te nemen in hotspot H.16 (Duinvliet)

In de tabel met de hotspots noemt u onder H.16 Duinvliet. Op de bijbehorende kaart 2 van pagina 33 geeft u aan dat H.16 niet alleen Duinvliet betreft, maar ook het weiland tussen de Elswoutslaan en het Koepad. In de tabel met beschrijving van deze hotspot H.16 spreekt u niet over dat weiland. Wij stellen voor het weiland in de beschrijving op te nemen, waarbij ook de soortenrijkdom aan planten, vogels, insecten etc. wordt aangegeven.

De beschrijving van Duinvliet is ons inziens erg mager. Naast bos- en struweelvogels is het bos rijk aan nog (veel) meer stinseplanten, waaronder de wilde hyacint, daslook, holwortel, voorjaarszonnebloem, e.a.

Wij vragen u ook het weiland ten oosten van het Koepad in de hotspot op te nemen; dit weiland is in eigendom van de gemeente en heeft bestemming natuur. Het is een zeer belangrijk foerageergebied voor vogels, onder andere voor ganzen en zwaluwen. Landschappelijk en wat betreft de ecologische/natuurwaarden potenties vormt dit weiland in feite één geheel met

dat ten westen van het Koepad. Onze stichting is om die redenen bovendien van mening dat dit weiland ook opgenomen zou moeten worden in de EHS.

3. Wij stellen voor om de beschrijving en doelstelling voor potentiegebied P.6-Brouwersvaart-Noord te verruimen.

Het Brouwersvaart-Noord gebied heeft als belangrijke kernwaarde een broekbos waar aan al in 1978-79 natuur als prioriteit is gegeven. Het is een publiek-vriendelijke strook met relatief hoge ecologische verbindingswaarde vanuit de duinen richting stad. In die zin kan het ook gezien worden als (parallel-) deel van de corridor die langs het spoor vanuit Zandvoort door de stad loopt. Bovendien vormt de Brouwersvaart en de zuidelijke (oever-) strook langs de Brouwersvaart (Houtmanpad) daar ook een belangrijk onderdeel van. Aanleg van een ruim bemeten en intensief verlicht fietspad en de kap van een aanzienlijk aantal bomen zal de bestaande en toekomstige natuurwaarde negatief beïnvloeden.

4. Wij stellen voor meer natuurvriendelijke oevers op te nemen in WTG.

Naast de noordoever langs de Brouwersvaart, die u als bestaande natuurvriendelijke oever noemt, zijn er veel meer wateroevers in het WTG die in aanmerking komen om als natuurvriendelijke oever in te richten c.q. dit al zijn. Voorbeelden zijn de zuidelijke oever van de Marcelisvaart, de westelijke oever van de Houtvaart, de zuidelijke oever van de watergang langs de Leendert Meeszstraat.

5. Wij stellen u voor het aspect "Handhaving" op te nemen in uw beleidsplan.

U noemt in uw plan wel monitoring van uit te voeren ecologisch beleid. Dat is zeker van groot belang, maar wij vinden ook handhaving van het bestaande beleid van essentieel belang voor het behoud van natuurwaarden.

De Stichting Westelijk Tuinbouwgebied Haarlem beijvert zich al jaren om het open en groene karakter van het westelijk tuinbouwgebied te behouden. Steeds weer blijkt dat bouwsels worden opgericht en activiteiten worden ontplooid, die in strijd zijn met het bestemmingsplan en daarmee een bedreiging zijn voor het groene en open karakter van dit gebied. Wij bepleiten daarom bij de gemeente bij voortduring om tegen deze ongewenste ontwikkelingen handhavend op te treden. Behoud van groen is van essentieel belang; immers als u op de ene plaats nieuw groen ontwikkelt, maar achter uw rug het groen ongewild verdwijnt, is het resultaat per saldo negatief.

6. Wij stellen u voor de SWTH op te nemen in hoofdstuk "Participatie en educatie":

De Stichting Westelijk tuinbouwgebied Haarlem heeft in het verleden mede een aantal schetsplannen opgesteld voor natuurontwikkeling in delen van het westelijk tuinbouwgebied. Zoals daar zijn: het Landschapsbeheerplan, het

stadsnatuurpark en de opzet voor natuurontwikkeling in deelgebied Zuid. Wij zijn lid van de klankbordgroep ontwikkeling Stadstuinderij WTG. Onze stichting heeft inmiddels een vriendengroep van circa 150 leden die onze doelstellingen van harte onderschrijven en ondersteunen. Ook organiseren wij rondleidingen in het gebied onder leiding van deskundigen op gebied van cultuurhistorie en flora en fauna. Wij vragen u om onze stichting op te nemen in uw plan als voorbeeld van een werkgroep die op basis van haar expertise meepraat en meedenkt bij het ecologisch inrichten en beheren van Haarlem.

7. Wij stellen u voor alle bestaande natuurinventarisaties te gebruiken als basis voor nieuwe onderzoeken.

U benoemt een groot aantal inventarisaties uit het verleden, maar niet de al uitgevoerde natuurinventarisaties in het westelijk tuinbouwgebied en directe omgeving. De SWTH onderschrijft de uitvoering van noodzakelijke (aanvullende) natuur inventarisaties, maar willen u erop wijzen dat onder meer al veel onderzoek is gedaan in het westelijk tuinbouwgebied en directe omgeving. Wij verwijzen hierbij naar het rapport van het KNNV, 'Zicht op de natuur', een natuuronderzoeksrapport van het Westelijk Tuinbouwgebied Haarlem uit 2005 en naar het rapport 'Biodiversiteit van Elswout en Duinvliet' uit 2009, ook van het KNNV in opdracht van Staatsbosbeheer.

Naast bovengenoemde voorstellen hebben wij nog een aantal opmerkingen op het plan

- Het rapport leunt wel erg sterk op burgers en natuurorganisaties om de doelstellingen te bereiken. Er is dan ook nauwelijks geld voor uitgetrokken. Zo is het Duinvlietsbos als hotspot eigendom van Staatsbosbeheer. Hoewel het onderdeel is van het Bestemmingsplan Binnenduinrand is het zo wel heel makkelijk voor de gemeente om dit gebied als hotspot te oormerken.
- Door het benoemen van een zeer beperkt aantal hotspots en gebieden met ecologische potentie in het WTG bestaat er nauwelijks enige samenhang met andere groene gebieden zoals het Nationaal Park Zuid-Kennemerland, waar Duinvlietsbos onderdeel van is.
- Er bestaan meerdere plannen en projecten voor het WTG die nog steeds niet uitgevoerd zijn. Zoals het stadsnatuurpark en het inrichten van natuur in deelgebied Zuid. Wij willen adviseren eerst te kijken welke al bestaande plannen uitgevoerd kunnen worden voor er weer een nieuw plan het licht ziet.
- Hoe verhoudt zich dit ecologisch beleidsplan tot de steeds meer terugtrekkende overheid? Zie o.a. de gevolgen van de nieuwe wet WABO waarbij bebouwing en de kap van bomen nauwelijks meer aan beperkingen gebonden zijn.

- Hoe denkt de gemeente dit plan te borgen in haar organisatie? Wat is de juridische status van het plan zodat de voorstellen ook geïmplementeerd kunnen worden?

Wij vertrouwen erop u hiermee waarvolle aanvullende suggesties te hebben gedaan in de verwachting dat u deze zult opnemen in uw ecologisch beleidsplan.

Indien u vragen heeft naar aanleiding van deze zienswijze dan kunt u contact opnemen met mevrouw Paula Warmerdam, telefoon 023 5241727 email info@werkgroepwestelijktuinbouwgebied.nl

Met vriendelijke groet,

Bestuur Stichting Westelijk Tuinbouwgebied Haarlem.

John M. Veltman

Voorzitter

Paula E.M. Warmerdam

secretaris

Bijlage: Kaartje met hotspot en potenties in het Westelijk Tuinbouwgebied